

Cornips, L. (2004). *Straattaal: Sociale betekenis en morfo-syntactische verschijnselen*. In: *Taaldeman, man van de taal, schatbewaarder van de taal*. Johan De Caluwe, Georges De Schutter, Magda Devos, Jacques Van Keymeulen (red.) Gent: Academia Press

LEONIE CORNIPS

Straattaal: Sociale betekenis en morfo-syntactische verschijnselen

1. Inleiding

Hoewel er veel over *straattaal* geschreven is, weten we tot op heden nog maar weinig over niet-lexicale elementen in straattaal en de sociale inbedding ervan. Wat we wel weten is dat juist jongeren straattaal spreken, dat deze variëteit van voorbijgaande aard is en dat het te maken heeft met de identiteit van de spreker. Een werkdefinitie van straattaal is dat het een in-'group' variëteit is waarin jongeren het Nederlands met andere talen mengen.

De straattaalspreker is vaak van niet-Nederlandse herkomst/ethniciteit die naast het Nederlands nog een andere taal als moedertaal heeft (Appel 1997, 1999). Zo zegt Saïd, twintig jaar, Nederlandse nationaliteit en ouders afkomstig uit Marokko het volgende over zijn identiteit en het spreken van een mengtaal (zie De Jong 1999):¹

- Interviewer: "als ik je vraag wat jij jezelf voelt, Nederlander of Marokkaan, wat zeg je dan?"
Saïd: "eigen cultuur (...) ik voel me niet Marokkaans en niet Hollands."
Interviewer: "maar je hebt je eigen cultuur?"
Saïd: "ja, gewoon ehh...gewoon met de jongens hebben we dat opgebouwd. Dat is ons leven."
Interviewer: "Maar wat spreek je dan met de jongens? Wat voor taal?"
Saïd: "ehh...Surinaams, Spaans, Marokkaans, Hollands"

Achmed, 18 jaar, Nederlandse nationaliteit en net als zijn ouders geboren in Marokko (spreekt Berber en Nederlands als moedertalen) zegt op de vraag van de interviewer naar wat hij spreekt met zijn vrienden:

- Achmed: "je hebt...kijk, je hebt woorden, zeg maar, die niet iedereen begrijpt. Dat heb je wel. Zeg maar, een soort code-achtige woorden. Maar of dat echt smurfentaal is, weet ik niet. Maar 't ken wel, als mensen dat voor je praten, je gaat 't begrijpen. Gewoon als Hollands. Straattaal."

en Mohamed 19 jaar met Nederlandse nationaliteit en ouders afkomstig uit Marokko:

- Mohamed: "Maar ja, het Nederlands wat ik nu spreek, dat is ook ehhh...beneden peil. Ja, je gaat met je vrienden om en dan krijg je allemaal van die rare dingen. Van die rare woorden. Turks. Ja, Surinaams, Marokkaans d'r doorheen. (...) Weet je iedereen van de straat spreekt dat"

---

¹ Alle namen van jongeren in dit artikel zijn pseudoniemen.

Even later gebruikt Mohamed in hetzelfde interview inderdaad een woord uit het Sranan:

Mohamed: "Die gozer die kwam vast te zitten en dat *smatje*" (Sranan: sma = *meisje*)

Straattaal kan tot wat Hewitt (1986: 102) noemt: 'youth languages' (that) manage to establish themselves as prestige varieties in generationally specific social contexts" gerekend worden.

De vaak niet-Nederlandse etniciteit van straattaalsprekers brengt onmiddellijk allerlei ongewenste associaties met zich mee (Cornips&De Rooij 2003). Een ongewenst effect is dat het idee kan ontstaan dat jongeren die straattaal spreken gebrekkig Nederlands spreken of dat zij het Nederlands niet als moedertaal spreken. Niets is echter minder waar. Appel's onderzoek heeft uitgewezen dat jongeren die het Nederlands niet zo goed beheersen, minder straattaal gebruiken (Appel 1999). Backus beargumenteert overtuigend dat etniciteit een sociolinguïstische factor is net zoals leeftijd, geslacht en sociale of regionale herkomst. Het Nederlands van jongeren met een niet-Nederlandse herkomst is dan een sociolect van het Nederlands (Backus 2002). Een tweede ongewenst effect is dat eentalige sprekers van het Nederlands niets met straattaal te maken zouden hebben of dat zij het niet spreken. Maar ook dat is niet het geval. Vooral in de grote steden bewegen eentaligen zich in een meertalige omgeving waarin straattaal een alom aanwezige code is. Onder de Amsterdamse jeugd bijvoorbeeld vormen jongeren afkomstig uit etnische minderheden een meerderheid op de basisschool en middelbare school. In een stad met zo'n grote verscheidenheid aan culturen en talen veranderen de sociale en etnische posities van groepen snel en concurreren zij in economisch, cultureel en symbolisch opzicht met elkaar. Etnische groepen zijn geen eilanden. In zekere zin dwingt de moderne stad groepen – of beter gezegd, de individuen waaruit die groepen bestaan – om zich voordurend uit te spreken en te onderscheiden.

Waar we onvoldoende kennis over hebben, zijn de sociale betekenissen die het gebruik van straattaal kan oproepen zoals de wijze waarop jongeren onder elkaar straattaal gebruiken (in welke settings, met welke deelnemers, met welke beweegredenen, in alternantie met welke andere talige codes? (zie ook Cornips & De Rooij 2003). Bovendien weten we wel iets over het lexicon van straattaal maar hebben we nauwelijks weet van de morfologische en syntactische verschijnselen in straattaal. De oorzaak hiervan is dat in het meeste onderzoek naar straattaal gebruik gemaakt wordt van schriftelijke vragenlijsten die aan leerlingen op middelbare scholen uitgedeeld worden om gegevens over straattaal te verzamelen. Hierin is vooral veel aandacht voor het lexicon (welke woorden en uitdrukkingen ken je in straattaal?).

In dit artikel zal ik meer duidelijkheid geven over de sociale inbedding van straattaal en geef ik een inventarisatie van morfologische en syntactische verschijnselen die in straattaal voorkomen. Het bijzondere is dat de data uit spontane gesprekken bestaan tussen vier vrienden in Rotterdam-Zuid. Het veldwerk is verricht door Merlien Hardenberg (Hardenberg 2003).

2. De sprekers over straattaal, waarom, wanneer en met wie het ze spreken

De term straattaal is in de taalkundige literatuur geïntroduceerd door René Appel als vervanging van het nogal denigrerende 'smurfentaal'. Appel doet dit in navolging van de sprekers zelf (Appel 1999: 39). Andere omschrijvingen die de jongeren aan deze variëteit geven, zijn: 'jongerenomgangstaal', 'de taal die jongeren verstaan', 'hoe jongeren met elkaar praten', 'de taal van jongeren onder elkaar' en 'de taal die vrienden spreken en ouders niet kunnen verstaan'. Ook de Surinaamse jongeren in Rotterdam-Zuid in de deelgemeente Feijenoord die door Hardenberg geïnterviewd zijn, noemen de variëteit die zij onderling spreken straattaal of 'taal van de straat'. Deze jongeren spreken volgens hun eigen zeggen onder elkaar: "*Nederlands en Surinaams door elkaar gemixed, zeg maar straattaal.*" Zij zeggen het vaak te spreken en zelfs ook tegen volwassenen:

- J: "de hele dag nonstop. Zelfs als ik met mijn moeder praat, mama ik ga loesoe (Sranan: *weg*), ja. Ja toch heb je dat soms niet met je vader"
- M: "Soms betrap ik mezelf ook, van eh wat zeg ik misschien begrijpt hij me niet, dan ga je weer normaal praten."
- A: "Ik praat tegen iedereen zo, behalve tegen mensen die het niet begrijpen, dan schakel je automatisch om"

Het gebruik van straattaal heeft voor deze Surinaamse jongeren een symbolische functie waarmee zij andere sprekers kunnen in- en uitsluiten. Het gebruik van straattaal staat voor hun voor een zwarte² identiteit die ook een eigen herkenbare kleding- en muziekstijl heeft. De Surinaamse jongeren in Feijenoord accepteren het niet als Nederlandse jongeren straattaal spreken of Surinaamse woorden gebruiken. Zij zeggen dat deze jongeren zich als '*negers*' gedragen, '*neger*' stijlen imiteren en met een veranderend accent spreken.³ Zo antwoorden ze op de vraag van de interviewer of Nederlandse jongeren straattaal mogen gebruiken, het volgende:⁴

- Interviewer: "Hoe zit het met Nederlanders kunnen die het (straattaal/LC) wel praten."
- E: "Ze proberen het, maar eh"
- M: "Ja maar zijn echt Nederlanders die met *negers* omgaan"
- en:
- Interviewer: "Dus Nederlanders gebruiken het (straattaal/LC) veel minder?"
- L: "Nee want je hebt ook een paar die *neger* willen zijn"
- Z: "Die nikker wannabe" (*wannabe*: iets willen zijn dat je niet bent)
- S: "Ja wigger" (*white nigger*: nepneger; wit van buiten en zwart van binnen Hardenberg 2003)
- V: "Ja het is hinderlijk als tata's (*tata*, Sranan = Nederlander) het praten."
- W: "Zie je een tata al zeggen, *wo go na damsko see* (Sranan: 'we gaan naar Amsterdam')
- V: "Ja dat hoor je niet"

---

² De jongeren duiden zichzelf niet als 'zwart' maar als 'neger'. Verder onderzoek moet meer inzicht verschaffen op welke wijze deze identiteit bepaald wordt.

³ Dit correspondeert met Rampton's bevindingen in Londen (Rampton 1995: 39).

⁴ Het zijn mijn cursiveringen in de tekstfragmenten.

Interviewer: "Dus het komt niet zo vaak voor dat ze het gebruiken?"
W: "Nee komt niet vaak voor."
M: "Sommigen willen *vernegerd* doen
Interviewer: "Hoe doe je dan *vernegerd*?"
M: "Ik weet niet hoe ze doen je ziet het dan ook hoe ze zich kleden. Ik weet niet, gewoon *nepneger* zo."
M: "Je ziet het aan hun kleding"
W: "Sommigen dragen Cango. Het merk Cango is voor Surinamers gemaakt"
M: "Je hoort het ook hoe ze praten, je hoort dat hun accent verandert"
en:
R: "Nederlanders die het gebruiken denken dat ze *negers* zijn"
Interviewer: "Hoe doen ze dan"
R: "Ze dragen kleding die *negers* dragen"
Interviewer: "Geef eens voorbeelden van bepaalde kleding"
R: "Hun broek is dan afgezakt en ze dragen lammycoats"
Interviewer: "en gedrag"
R: "ze gaan dan grover praten"

Toch staan ze toe dat vrienden die niet tot dezelfde etnische herkomst behoren, straattaal spreken. Zo maakt Sammy uit Eritrea deel uit van de vriendengroep van de jongens. De interviewer vraagt aan de jongeren:

Interviewer: "Sammy hoort ook bij de groep maar is geen Surinamer. Mag hij dan wel Surinaamse woorden gebruiken?"
R: "Hij is een *negertje*, met hem gaan we al jarenlang om."

Dit geldt ook voor Marokkanen en Turken:

Interviewer: "Hoe zit het met Marokkanen en Turken, mogen zij het (straattaal spreken/LC) wel?"
M: "Hun zijn flex"
E: "Die zijn er helemaal meester in het praten van straattaal"
en:
Interviewer: "Met wie zou jij dan zo praten. Met welke bevolkingsgroepen?"
V: "Surinamers, Antilianen maakt niet uit behalve Nederlanders"
Interviewer: "Marokkanen ook?"
V: "Ja, Mokro's (Marokkanen) zijn er meester in"

De Nederlanders die wel straattaal mogen spreken volgens de Feijenoord jongeren, zijn die Nederlanders die tot de eigen vrienden- of kennissenkring behoren. Dit komt overeen met Hewitt's (1986: 163, 165) bevindingen dat: "it was only the usage of exceptional individuals that was deemed acceptable, and such usage was generally negotiated through "private conspiracies" and in the privacy of close friendship". Het volgende gespreksfragment illustreert dit:

- M: "Bijvoorbeeld een Nederlandse man die ik ken die al heel lang met een Surinaamse vrouw is en die Sranan kan praten. Hij speelt ook Surinaamse muziek Als je hem nou hoort praten gewoon hij kan het (Sranan/LC) gewoon. Sommige doen het om stoer te doen en ze kunnen het helemaal niet. Hij doet niet overdreven, hij doet gewoon normaal. Hij kleedt zich als een Nederlander maar hij praat Surinaams"
- V: "Hem accepteren we gewoon"
- M: "Als je meer talen kent vind ik het goed van je, maar je moet wel normaal blijven, jezelf blijven."

Een goed voorbeeld hoe het spreken van straattaal als symbool dient van een neger identiteit in de grote stad, laat het volgende gespreksfragment zien. De Surinaamse jongeren kunnen zich nauwelijks voorstellen dat de interviewer zelf geen straattaal spreekt, hoewel zij eveneens in Suriname geboren is en van Creoolse herkomst is. In hun beleving hoort elke Surinamer, en zeer zeker uit de randstad, straattaal te spreken:

- V: "Je woont zeker diep in Schiedam?"
- Interviewer: "Hoezo?"
- M: "Omdat je de woorden niet ken"
- Interviewer: "Dus je wil zeggen dat iedereen zo kan praten?"
- V: "Iedereen in Rotterdam, Amsterdam"
- G: "Heb je daar dan nooit over straattaal gehoord?"
- V: "Het is echt voor het eerst dat ik een Surinamer zie die het niet kan"
- G: "Ik zou denken dat je uit Groningen, Leeuwarden kom. Schiedam is nog te dichtbij"

Het bovenstaande illustreert dat de jongeren straattaal de taal van de grote stad vinden en dat zij door het spreken van straattaal andere neger jongeren insluiten, en over het algemeen Nederlanders uitsluiten. Merk overigens op dat deze jongeren niet de term *zwart* maar consistent *neger* gebruiken.

Deze jongeren gebruiken bewust straattaal of Sranan en Papiamentu elementen in hun Nederlands om meerdere doelen te halen: om zichzelf als lid van de eigen groep te bestempelen en om negatieve attitudes of competitie uit te drukken naar die individuen of groepen die niet tot die eigen groep behoren (Taylor & Giles 1979: 236). Bovendien waarderen zij de eigen uitdrukkingen en creaties positief (Cornips 2000).

2.1. Het corpus

De vier jongens van wie de straattaal in dit artikel geïnventariseerd zal worden, zijn vrienden van elkaar en van Creoolse afkomst. Ronald en Vincent zijn zestien jaar oud, hebben de Nederlandse nationaliteit en zijn beiden in Suriname geboren. Ronald was vier en Vincent tien jaar toen zij met hun ouders naar Nederland verhuisden. Ronald heeft MBO gevolgd en werkt als administratief medewerker. Gerard is achttien en Romano vijftien jaar. Ze zijn allebei in Nederland geboren hoewel hun ouders uit Suriname komen. Gerard heeft de beveiligingsopleiding voltooid en Romano VMBO. Gerard is erg

belangrijk in deze groep vrienden. De anderen vragen hem het meest om raad en advies en zijn gevoelig voor zijn acceptatie.

Alle vier zijn in Rotterdam-Zuid opgegroeid in de deelgemeente Feijenoord. De veldwerker zag de jongens gemiddeld een keer per week rond zes uur 's avonds. Vaak zaten zij voor hun huis wat te praten of speelden voetbal. Er zijn in totaal drie uur aan DAT-opnames gemaakt waarvan één uur getranscribeerd. Het is opvallend dat deze jongens het Sranan en het Papiamentu niet volledig beheersen, hoewel zij deze wel veel mengen in hun Nederlands:

<i>Sranan</i>	Ronald:	"dan wordt je gedist	ja	dat	<i>na</i>	<i>man</i> "
				dat	PART/is	hem
<i>Papiamentu</i> :	Vincent:	" <i>unda bo</i>	<i>ta</i>	<i>bai</i> ."		
		waar jij	PART	gaan		
		waar jij		gaan		

3. Lexicale, morfologische en syntactische verschijnselen in straattaal

Volgens Kießling en Mous manipuleren jongeren in de grote steden in Afrika bewust hun taalgebruik om een nieuwe variëteit te creëren. Bewuste manipulatie vindt vooral op lexicaal en morfologisch niveau plaats. De verschijnselen die door Kießling en Mous beschreven worden, komen overeen met die in straattaal van deze vier vrienden. Bewuste manipulaties zijn:

- *Truncatie*:

-i-uitgang "nee hij is *Suri*" (Surinamer)
"kom, we gaan *balli*" (voetballen)

o-uitgang "in deze straat wonen alleen maar Surinamers en een *Cabo*" (Cabo = Kaapverdiaan)
Damsko (Amsterdam, ook Sranan)

a-uitgang *Aga* (Den Haag, ook Sranan)

oe-uitgang *Pakoes* (Pakistanen, ook Sranan)

- *Dummy affixatie zonder truncatie*

-o-uitgang "dat is gewoon een Surinaamse *stylo*"

- *manipulatie van syllaben*:

Jaxie (Ajax)

Spikrie (Spijkenisse)

In deze Rotterdamse variant van straattaal zien we dat Engelse lexemen productief met Nederlandse affixen optreden:

- *Nederlandse affixen aan Engels lexeem*

- *participium*

gefreshed (Engels, 'bijwerken'): "van jou moet een beetje *gefreshed* worden"
gedist (Engels, in de maling nemen): "dan wordt je *gedist*"
geflashed (Engels, in de maling nemen): "J. heeft mij ook *geflashed* man"

- *infinitief*

flowen (Engels, versieren): "hij wil onmin mensen hun nichtje *flowen*"
chillen (Engels, relaxen): "gewoon ja met ons *chillen*"

- *substantief*

playertje

- *Nederlandse affixen aan Sranan lexeem*

Het vastplakken van Nederlandse affixen aan een Sranan lexeem is veel beperkter dan bij een Engels lexeem als hierboven. Nederlandse affixen komen grotendeels voor bij Sranan substantieven maar nauwelijks bij werkwoorden (zie later).

- *substantieven*

killtje (Sranan, kill = jongen)

smatjes (Sranan, sma = meisje)

Mokro's (Sranan, Mokro = Marokkaan): "je gaat teveel met Mokro's om daarom"

Variatie:

patas vs pata (Sranan, pata = schoen(en)): "ga je andere *patas* kopen."
"als ik nieuwe *pata* ga halen."

- *Substantieven uit het Sranan*

Uit het Sranan worden overwegend lexicale elementen ontleend. In (1) bestaat de voorzetselgroep uit een Sranan substantief en een Nederlands voorzetsel. In (1d) is geen lidwoord gerealiseerd (zie later):

- (1) a. Vincent: "ze denkt dat ik morgen naar *scoro* moet (Sranan: school)"
- b. Ronald: "ik weet niet hoe X. en Y. naar *oso* toen ze klaar waren"
          (Sranan: huis)
- c. Vincent: "hoezo hij gaat even naar *bacadjarie*" (Sranan: achtertuin)

In (2) bestaat de substantiefgroep uitsluitend uit een Sranan substantief met een nullidwoord. Ook in het Surinaams-Nederlands is in (2) een dergelijk lidwoord mogelijk (De Kleine 1999:178):

- (2) a. Ronald: "je wilt toch *picie* maar eh #." (Sranan: een stuk)
 b. Ronald: "als je me *afoe* geeft, ben je een schat van je moeder" (Sranan: een stuk)

In (3) zijn alle substantieven uit het Sranan ontleend terwijl de determinatoren - functionele elementen - Nederlands zijn⁵

- (3) a. Romano: "*die bojo*, ik mis *die bojo* echt wel" (Sranan, Surinaamse cake)
 b. Vincent: "hoe heet die *pokoe* van die 'kut Marokkanen'" (Sranan: muziek)
 c. Vincent: "hoe heet die *kill*" (Sranan: jongen)
 d. Ronald: "dan krijgt hij geen *smatjes* aan de lijn." (Sranan: meisjes)
 e. Ronald: "soms belt een *chickie*" (Engels: meisje)
 f. Romano: "hij draagt die *torie* soms, maar jullie zeggen nooit wat" (Sranan: ding, verwijst naar 'broek')
 g. Ronald: "dadelijk word je ook gedist mijn *boeler*" (Sranan: homo)

• *Adjectieven uit het Sranan*

Adjectieven, predicatief gebruikt, worden uit het Sranan ontleend:⁶

- (4) a. Gerard: "deze zak is zo *lauw*, echt zo brutaal heel brutaal." (Sranan: gek/nep)
 b. Richard: "als je aan ons niet komt dan worden we *lauw*."
 b. Gerard: "het is *switie* vriend" (Sranan: lekker)
 d. Romano: "is ze fisie *panja*" (Sranan: kapot)⁷
 e. Gerard: "tuurlijk je bent licht, je bent *spang*" (Sranan: lekker,)
 f. Ronald: "ik ben echt de *lauwste* echt opmerkelijk." (Sranan: gekste)
 g. Gerard: "nee maar toch <*faja*> [/] *faja*" (Sranan: erg/ moeilijk)
 h. Gerard: "het bestaat niet dat je *boen* met je meisje gaat blijven # nooit. (Sranan: goed)

Adverbia zijn uit het Sranan ontleenbaar:

- (5) a. Gerard: "maar de ander is *boen* lelijk" (Sranan: goed/erg)
 b. Romano: "maar kijk Gerard *onmin* lang kijken. (Sranan: heel erg)

Functionele elementen uit het Sranan zijn zeldzaam in dit corpus. Lidwoorden en preposities uit het Sranan komen niet voor. Wel verschijnt de Sranan quantifier *onmin* 'heel veel', zoals (6) laat zien. In (6b) wordt *onmin* herhaald of versterkt door het Nederlandse *veel*:

⁵ Het is in (3a) niet duidelijk uit de context of *die* een aanwijzend of bepaald lidwoord is (zie later §3.2).

⁶ Ik kom geen attributief gebruikte adjectieven tegen die uit het Sranan afkomstig zijn zoals bijvoorbeeld 'een *lauwe* gozer', of 'een *faya* beslissing'. Het corpus is te gering om uit te kunnen maken of we hier met een grammaticale beperking of met toeval te maken hebben.

⁷ Het is niet duidelijk wat *fisie* betekent.

- (6) a. Ronald: "ja, hij wil *onmin* mensen hun nichtje flowen" (Sranan: heel veel)
 b. Romano: "hij had vroeger *onmin veel troebies*" (Sranan: problemen)

Ook realiseren de jongeren vraagwoorden (functionele elementen) zowel uit het Sranan (7a) als uit het Papiamentu (7b):

- (7) Ronald: "eh *fa waka* met jou dan, *fa waka* met die foto's
 hoe gaat het hoe zit het
 dan *fa* je belazert mij"
 hoe

- (8) Ronald: *kiko?* (Papiamentu: wat)

Het is onduidelijk of het functioneel element *no* in (9) uit het Engels of uit het Sranan ontleend is:

- (9) Interviewer: "dus Hip hop broeken kunnen niet meer."
 Ronald: "zulke broeken *no*." (Engels: nee, Sranan: niet)

Morfo-Syntactische verschijnselen

- *flexie*

In dit corpus komen werkwoorden uit het Sranan nauwelijks zelfstandig voor; ze worden met een Nederlands hulpwerkwoord gecombineerd. Het hulpwerkwoord draagt alle werkwoordsflexie. Bovendien vertoont het Sranan werkwoord geen Nederlandse infinitief-flexie. Dat is met alle werkwoorden uit het Engels wel het geval:

- *werkwoorden*

- Ronald: "<kom> [/] *kom*, gelijk *fitty*" (Sranan: vechten)
 Ronald: "ja en een killtje *zou* haar toch voor me *naki*" (Sranan: slaan)
 Vincent: " dan *kan* je niet zo *waka* man zo" (Sranan: lopen)

Vincent gebruikt eenmaal een zelfstandig werkwoord afkomstig uit het Sranan:

- Vincent: "ah, Romano *kiert* me " (Sranan: doden, geteisterd worden, 'in de weg zitten')

- *Het hulpwerkwoord gaan*

Gaan als hulpwerkwoord kan - evenals in het Surinaams Nederlands (De Kleine 1999:106) - met een infinitief gecombineerd worden als het geen intentionaliteit van de spreker uitdrukt, zoals *horen* en *blijven*:

Ronald: "als je hier langs loopt en je hoort Surinaamse muziek dan weet je al,

in de Oranjeboomstraat *ga* je het niet *horen*"
Gerard: "het bestaat niet dat je boen met je meisje *gaat blijven* nooit"

Een laatste verschijnsel dat niets te maken heeft met bewuste manipulatie is de verbuiging van attributieve adjectieven. In straattaal kan in het Nederlands ook het adjectief dat aan een onzijdig onbepaald substantief vooraf gaat een *-e* aangehecht krijgen (Cornips & De Roij 2003):

Gerard: " ik heb een *mooie* lichaam"

Gerard: "zie je een *zwarte* meisje achter die xx"

Slotopmerkingen

In dit artikel heb ik laten zien dat straattaal voor een groep jonge Rotterdamse Surinaamse vrienden symbool staat voor een 'neger' identiteit zoals zij het zelf uitdrukken. Door het spreken van straattaal sluiten zij in hun bewoordingen jongeren die tot hun groep behoren in, terwijl zij Nederlanders uitsluiten. Bovendien vinden zij dat straattaal alleen in grote steden gesproken wordt. Talige elementen die bewust ingezet worden, komen voornamelijk uit het lexicon (waaronder ook truncaties). Het gegeven dat (i) dat Sranan werkwoorden geen Nederlandse affixen dragen en met een Nederlands hulpwoord gecombineerd worden, (ii) Sranan adjectieven alleen predikatief voorkomen en (iii) het adjectief dat aan een onzijdig onbepaald substantief vooraf gaat, inflectie draagt, behoren tot de meer 'onbewuste' verschijnselen in straattaal..

Bibliografie

- APPEL, R. (1997), Jeugdtaal is van alle tijden en van voorbijgaande aard. *Het Parool* 24-12-1997.
- APPEL, R. (1999), Straattaal. De mengtaal van jongeren in Amsterdam. In: *Thema's en trends in de sociolinguïstiek 33. Toegepaste taalwetenschap in artikelen* 62 2, 38-55.
- BACKUS, A. (2002), Etniciteit als sociolinguïstische factor. In: *Levende Talen Tijdschrift* 3-1: 3-10.
- CORNIPS, L. (2000). Inherente normen binnen de eigen groep "Hun doen allemaal van die rare woorden, weet je". In: *Taal en Tongval* 52, 1.47-60
- CORNIPS, L. en V. DE ROOIJ (2003), "Kijk, Levi's is een goeie merk: maar toch hadden ze 'm gedist van je schoenen doen 'm niet". Jongerentaal heeft de toekomst. In: J. Stroop (red). *Het Nederlands van Nu en Straks. Waar gaat het Nederlands naar toe?* Prometheus: Amsterdam.
- DE JONG, D.-J.. (1999), Transcripties. Interviews met jongeren in Amsterdam West.
- DE KLEINE, C.M. (1999). *A morphosyntactic analysis of Surinamese Dutch as spoken by the creole population of Paramaribo, Suriname*. Michigan: Umi Dissertation Services.
- HARDENBERG, M. (2003), *Streetlanguage*. Stageverslag en afstudeerscriptie Meertens Instituut/Haagse Hogeschool.

- HEWITT, R. (1986), *White talk black talk. Inter-racial friendship and communication amongst adolescents*. Cambridge: Cambridge University Press.
- KIEßLING, R. en M. MOUS. manuscript. *Urban Youth Languages in Africa*. Universiteit Hamburg/Leiden.
- RAMPTON, B. (1995), *Crossing: Language and Ethnicity among Adolescents*. London-New: York Longman.
- TAYLOR, D.M. and H. GILES (1979). At the crossroads of research into language and ethnic relations. In: *Language and ethnic relations*. H. Giles & B. Saint-Jacques (eds). Oxford: Pergamon Press, 231-246.